

UMORISTULU.

Ese in fie care luna de trei ori ,
adeca in 1. 10. si 20. dupa
cal. v.

Pretinu pentru Austria pe anu
6 fl. v. a. pe 1/2 de anu 3 fl. pe
trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru
alte tieri: pe anu 7 fl. 20 cr.
pe 1/2 de anu 3 fl. 60 cr. pe trei
lune 1 fl. 80 cr.

In fie care numeru apare celu
pucinu o caricatura.
Manuscrisele si banii de pre-
numeratii sunt de a se tra-
mite la Redactiune: Strat'a
arborei u verde Nr. 22.
Epistole nefrancate nu se pri-
mescu si opuri anonime nu
se publica.

IN SE CANDU?...

Mei Romane, fratiore,
Nu mai fi totu intristatu:
Tote la lume-su-trecatore,
Nu duréza nencetatu.
Astfelu sörtea ta amara
Va sè 'ncete óre candu,
Si vei fi ferice éra,
Inse inca nu sciu candu?

Si la tiera 'n comitate
Dreptu-ti se va respectá,
Se va 'nduce cu dreptate
In oficiu limb'a ta;
Poti sè scrii in limb'a-mama
Ori si unde ori si candu,
Asta sciu de buna séma,
Inse inca nu sciu candu?

Apoi va sè se 'nplinesca
Ce atât'a amu doritu :
Cumea statulu sè platésca
Si pe pop'a neunitu,
Si poporulu de la sate
Nu s'a plange suspinandu
De atât'a greutate,
Nu dieu, nu, dar nu sciu candu?

Si la tiéra, pe la sate,
Satenii voru emula
~~Cu poteri indupicatoare~~
Scóle d'a infintiá;
Si copiii 'n ori ce parte
Toti voru cresce 'naintandu,
Invetiandu la scóla carte,
Dieu asié! dar nu sciu candu?

Va peri de adi nainte
Cét'a vendiatoriloru,
Pentru unu blidutiu de linte
Nu voru vinde dreptulu loru;
Si vomu sci alege bine,
Si pleví-vomu necrutiandu
Gráulu celu bunu de neghine,
Sci-vomu tote, inse candu?

Unde sôrele straluce
In totu loculu va diari
O fratiestate dulce
Si poporu ce va 'nflóri.
Fratele cu alu seu frate
Nu se va certá nesci candu,
Vomu trai 'n fratiestate,
Vomu trai dieu! inse candu?

Umoristulu.

Epistolele lui Pacala la Tandala.

Frate de cruce!

Acum asiu voi să te vorbescu ce-va intieleptiesce, daca asiu avé eu cine, inse dóră se va fi prinsu ceva si de tine decandu ti totu tocu la urechia. Mai nainte de tóte deschideti urechile si-ti inchide gur'a, nu stá cu ea deschisa, că-ci acum nu se mai intembla minuni de acele ca să-ti cada mura 'n gura, deorece poti vedé multu mai mari minuni, la cari apoi numai ce ti inholbedi ochii si tot si nu vedi nemica, nu pricepi nemica, — stai in drumu si te gandesci si nu sci, ce să graiesci? Spre exemplu poti vedé barbatii binemeritati cari pana acum totu au trecutu de cranceni aperatori ai causei comune, si adi . . . o! adi . . . vai si-amaru . . . vedi mai multi cari pana mai alaltaeri totu au strigat si lucratu contra natiunei sale, si acum vréu să tréca de grozavi natiunalisti; — — poti vedé scóle destule ca si gimnasiulu din Zlatna, in cari in locu de scaunele profesorilor si a scolarilor aflí rimatorii su-târui — si cutârui, ti aduci aminte de directorii

scólelor, si stai in drumu si te gandesci, nu mai sci ce să graiesci, si era poti vedé multi — multi binevoitori cari cu de-a sil'a vréu să-ti ieie malaiulu, ca să te hranesci cu pita si slanina fripta, adeca să te iiti flamandu cum manca de domnesce acei ce ti-au luat malaiulu; pana se gata prandiulu poti si tu aduná lemne, cără apa si pune més'a, e iertatu a te nutri eu sperantia' că dupa lucru te vei pune si tu la mésa, inse să nu cutedi a te pune in rendu cu domni, că-ci ti dau cu lingur'a peste mans, daca va remané ceva dela ei vei mancă si tu . . .

Deci frate Tandala, daca te-a chiamá cineva să-i tai lemne, ié cu tine malaiulu si arunca căteodata vre-unu lemn si la óla ta. — Pricepi? — daca nu pricepi acum, vei pricepe-o mai — tardiu, că-ci speru că va veni tempulu candu vomu vorbi si mai lamuritu.

Intru altu chipu ti poftescu prandiul bunu si remanu alu teu

frate de cruce
Pacala.

Respunsu.

Cumea dulce fetisióra
Te iubescu ba te adoru,
Credu că n'ai tu indoiala
In curatulu meu amoru?
Séu de ai, te rogu a mi spune,
Ce apasa alu teu sinu?
Si-ori ce doru să ai in lume
Ti-lu voi face indeplinu!

Vrei rochitia de metasa,
Lantiu de auru frumosielu?
Seu mantéoa de atlasa,
Seu doresci vre unu anel?
Numa-o vóce lelisióra
Si-oru ce poste-ti implinescu,
Că-ci pe susletu sorióra
Pan' la mórté *te iubescu!!!*

Dieu mi vine-a ride frate
Candu te-audu cum clevetesci,
Ce-mi vorbesci tu verdi-uscate,
Ce-mi spuni cum-că me iubesci,
Ce ajunge a promite
Fericire ca in raiu,
Candu te sciu nenorocite
Că *esti napu, nemica n'ai!*

P. Draga.

Sciri diverse.

In unele cercuri s'au intemplatu alegeri de proba. — S'aude că vinul se scumpesce. — In Polonia guvernulu traiesc forte cordialu cu poporul. — In Varsiovia mai in tóte dilele se intembla arestari. — **Baronulu-Rotschild** era a primi unu ordú insemnatu. — Se vorbesce despre unu împrumutu mare. — In Romania domnesce o neindestulire cu guvernulu actualu. — Mai multi boeri si renumitulu hotiu Marian Augelu ar dorì ca ei să stepanesca tiér'a. — O muiere de-aici a nascutu in dilele aceste 4 fete, astu casu minunatul acum a treia-óra i s'a intemplatu. — Unu barbatu tata a mai multor copii a innebunitu. — Eri s'a tienutu adunarea comitatensa. — Executiunea militara era a venit u la noi. — In redutu s'a datu banchetu in onórea magistratului. — Asta nòpte s'au aflatu pe strade 5 morti de frigu. — In balulu stralucitul din dominec'a trecuta fara indoiala regin'a serei a fostu amabil'a domna Strimbéna. — Mare sensatiune a facutu scierea cea de adi despre caderea in concursu a negotiatorului mare J. C. Strimbénu. — In Comitatulu Carasiului de vre-o căte-va dile domnesce bucuria generala. — In adunarea din Lugosiu administratorele s'a declaratu că astadi mane, seu poimane in Lugosiu nu mai remane, că-ci in locu-i altulu vine. — In dilele trecute a fostu ventu mare. — Mai multe soi au serisu in dilele aceste contra romanilor. — Romanii din Maramuresiu sunt forte multiamiti cu unu barbatu mare de acolo. — Preicum cetimur in foile magiare renumitulu deputatul din 1861 d. G. Jura nicaire nu s'a candidat. — Audimur că era a mersu o deputatiune din Aradu la Viena pentru ca să céra unu comite supremu mai constitutionalu. — Comitele supr din Aradu e administrat si iubitu atâtul de romani cătu si de unguri.

Modelu de vorbire.

(Cetescu intr' unu jurnalul, cã intr' unu comitatul orecare, la intrarea nouului fispanu si romanii lui-salutara cu o vorbire, dar domnulu fispanu si intorse spatele catra vorbitoriu, deci aslu cu cale a proiectã si a recomandã fratilor mei romani de modelu urmatoreea vorbire pentru asemenee ocazii, atunci suntemu siguri cã respectivul domnu fispanu nu-si va intorce spatele catra vorbitoriulu romanu.)

Ilustrissime Domnule!

Nu aslu cuvinte ca sã potu descrie bucuria a acestui comitatul, cã Te vedem in fruntea afacerilor pe Ilta Ta, si bucuria acésta deosebitu o sentescu romanii din comitatul acestuia, carii precum lumea si tiér'a scie, neci cand n'au doritu fispanu din simbul lor, carii au doritu de fispanu totdeauna pe unu magiaru si chiar pe Ilta Ta. Pentru acea Ti-dicu numai simplu : Bine ai vinitu !

Cu dorere nespusa am intielesu, cã Il Ta vrei sã ne lasi ca sã scriem in limb'a nostra, si cã vrei sã aplici diregatori romani, — cu dorere dieu! cã-ci noue nu ni trebuesc, noue ni trebuie limb'a dreptatii si asta nesmintitu e limb'a magiara, ce ni pasa noue de limb'a nostra, cand limb'a magiara e multu mai frumosa, multu mai strabuna; precum afirmati, in asta limba a vorbitu Adam in Paradisul, in asta limba vorbescu si ad. angerii in raiu. Apoi noue nu ni trebuesc neci d. gatori romani; demultu a disu poporulu romanu, cã Udieu sã te ferésca de domnul romanu !

De ablegati romani asisdere nu avemu multa lipsa. DVostre ati decisu si in trecutu totdeauna de noi fara noi si inca totdeauna spre folosulu nostru, continuati si mai departe cantandu : Minden ember legyen ember és magyar!

Pentru acea ti-dorim cu trupu si cu susletu : „Intru multi ani sã traiesci!“

(Fispanulu dã man'a cu vorbitoriulu, poporulu de némulu lui Pista lu-aredica pe úmeri, e dechiaratu de „beesületes román hazafis“ si peste putinu tôte soile magiare ilustrate i publica portretulu. Dificile est satyram non scribere !)

Nemultiamita camplita.

Intru adeveru, eu nu sciu cum potu fi atâtua de nemultiamiti romanii ! Acuma ceteseu in foi, cã romanii din Maramuresiu nu vor mai alege de ablegatu pe vestitulu *Jura György*, carele in diet'a din 61 a votat totdeauna cu ablegatii — magiari si carele in diet'a d'atuncie si in jurnalistica magiara aperă cu atât'a focu eaus'a — ungurésca, si carele unde numai a potutu, a batjocorit u totdeauna pe — romani. Dieu mare nemultiamita din partea fratilor din Maramuresiu !

In albumulu unui romanu din Ardealu.

Din proverbele romane
Unu proverbu resuna-asiá :
Ca nu-e prostu
Celu-ce manca siepte pane,
Ci acela-e prostu,
Care le va da !

Tanda si Manda.

T. Frate Manda, ha'id la noi de cu séra, ne vomu aduná mai multi.

M. Mi-pare reu frate, dar éca... pentru cã... de órace... fiindu cã... apoi... prin urmare...

T. Prin urmare nu vini!

M. Me iértă frate, dar la rogarea ta de asta data trebuie sê-i respundu *negativu*. Nu potu sê me ducu la voi.

T. Dóra si tu ai promisu lui *Pista*, cã vei merge cu elu ? Mi-se pare cã pan' acuma n'ati pré ambluat la olalta !

T. Ce mai cetesti in jurnale ?

M. Cetescu despre candidatii de ablegati din comitatul Biharieei.

T. Câti romani voru viní d'acolo ?

M. Nu sciu.

T. Cum asié ?

M. Cã-ci in tôte cercurile electorale sunt candidati si dintre magiari.

T. Apoi fratii magiari neci cercurile romanesci nu ni le lasa noue ?

M. Nu dieu !

T. Apoi multiamescu de acea egalitate !

T. Audi frate, ce mai lucru de risu !

M. Ce ?

T. *Romanii* din cerculu Banat-Comlosiului vreau să aléga pe unu deputatu neromanu.

M. Intru adeveru, e forte de risu, candu vedi pe óre-care flamandu uitandu-se la blidulu plinu si nu mananca, ci se vaieta necontentu cã pere de fome, inse romanii din cerculu Banat-Comlosiului nu sunt de risu, candu ei inca in 48 au avutu deputatu romanu si acuma vréu sã aleaga unu neromanu.

T. Nu sunt de risu ?

M. Nu, saracii de ei sunt de plansu.

Responsuri. *Pung'a mea* : nemicu nu aflam in ea. *Libertatea* : e pré obscura, form'a de totu reu nimerita, ide'a pré scintita, tonulu de totu arogantu ; nu-ti potemu promite vre-unu venitoriu. *Fratietatea* : nemicu originalu, tonulu pré falsu. *Banii* : ii vomu intrebuinta. *Promisiunea*, acuma suntemu provediuti cu de-aceste, mai tardiu pote va veni rendulu si la ea. — *Domnii au* : cadiutu la censura. — *Uniunea* : e pré fortata.

Domnii abonanti a caroru abonaminte au espirat eu nrulu trecutu etc. . . . . **1 fl. 50 cr.**

Cu exemplare complete mai potemu inca sierbi din incepantu.

Din viéti'a unui barbatu mare.

Diu'a nótpea me gandescu,
De-unu doru tainicu me topescu
Sé me facu si eu domnu mare,
Ca mocanulu de — cutare,

Me facui dar' renegatu,
Spulberatu, inpintenatu;
Ca si mine 'n adunare
Nime n' avea gura mare.

Fostu-au grei nori peste tiera . . .
De catana me luara:
Eu nobilu si fiu de popa
Am batutu optu ani la doba.

Ca Beamter am servit
Siese ani necontentu;
Pentru tiéra si natiune
Am lucratu — cătu — nu potu spune.

Cand Beamterii au fugit,
Eu ca omu pré procopisit
M'am facutu unu Matadoru
Strigatoru si beutoru.

Provisoriulu cumu a 'ntratu
Si eu inca m'am schimbatu;
Me facui omu moderatu,
Moderatu si aplecatu.

Catra leaf'a d' amployiatu,
Fui platitu si ea Raixratu;
Multe n'veam de facutu,
Am dormit u si am tacutu.

Dar' din somnu ce me trediesee ! ?
Vedu că plöia si tresnesce.
Nu-su Raixratu, neci amployiatu,
Ci — cum vedi — de totu ploiatu.

Deci acumă ce să facu ?
Ieu sumanulu lapedatu,
Sum unu democratu rescoptu,
Nu me 'ntrecu neci — siepte - optu!

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: Iosif Vulcanu.

S'a tiparit prin Alesandru Kocsi (in tipografia lui Erkóvy, Galgöczi si Kocsi.) Piat'a de pesci Nr. 9.